

המחלקה לחינוך תשע"ז-2016

שם הקורס: אוטונומיה וIMPLEMENTATION עצמי

מספר הקורס : סמסטר א' 12920060 סמסטר ב' 12920070

שם המרצה: פרופ' רוני אבירים

מטרת השיעור

השיעור יעסוק בהתפתחות מבני המחשבה עליהם מבוססת התפיסה הומניסטית העכשווית של מימוש עצמי ויבחר את ייחודו זה ביחס לתפיסות התפתחות אישיות אחרות, שורשיה העמוקים בתרבויות המערבית וחסיבותה בעברנו היום, ויחד את משמעותה המושגית והמעשית. ננתח ונדון בקטעים מטקסטים גדולים המשקפים את התפיסה הומניסטית ואת מבני היסוד שלה בשלוש תקופות המרכזיות להתפתחות המושג: כתביו של אפלטון, תפיסתם של הרומנטיקונים המוקדמים בגרמניה כפי שהיא בא להידי ביטוי בתפיסתם של מיל וניתשה, ותפיסות עכשוויות של המושג בפסיכולוגיה (למשל בתפיסות של לויניקוט, או בתאורית ההכוונה העצמית). התלמידים יتابקו להציג פרטים בהם ינתחו קטעי טקסטים לאור שאלות מוחות שיצגו בכיתה, יציגו את התשובות העולות מהם, ויבקרו אותן. השיעור דורש עניין רב בהבנת המושג "מימוש עצמי" ושורשיו, ומחויבות גבוהה לעיון וניתוח עמוקים של הטקסטים.

מבנה השיעור

1 מטרות השיעור, המבנה, והדרישות שלו

2 דיוון ראשוני: מה זה "מימוש עצמי"? מה זה "אושר"? מה הקשר ביניהם? מה החשיבות של הערך של מימוש עצמי בתרבות המערבית? מדוע לא צריך להתרגש מהביקורת הפוסטמודרניסטית על המושג?

3 אפלטון והצבת היסודות לערך המימוש העצמי (בדיאלוגים "המשנה", "המדינה", ו"פיד罗斯")

7 התנוונות הקונספט האפלטוני: הניאו-פלטוניים והנצרות, מרד ההשכלה בתפיסה הנוצרית והיווצרות אידיאל האגואיסט הנאור, והביקורת עליו

8 אבותהיה של תפיסת המימוש העצמי ברומנטיקה המודרנית: רוסו וגתה

11-9 ביטוי התפיסה הרומנטית אצל רילקה (מכتبים למשורר צער) מיל (על החירות פרק 5) וניתשה (שופנהאור כמחנן - שני הספרים הראשונים).

13-12 ביטויים עכשוויים של תפיסת המימוש העצמי: דיוונים לפי בחירת המשתתפים בשיעור

חוובות התלמידים

- לקרוא את הטקסטים הרלבנטיים לכל מפגש (ברוב המקדים לאור השאלות המנוחות) ולהיות מוכנים לדיוון.
- רפרט: להציג בכיתה (כ-10 דקות) באופן ביקורתי טיעון אחד הטקסטים, או להגיש בכתב (כ-2 עמודים) תגובה ביקורתית לאחת הטענות שיעלו בדיונים – 10% מהציון (הציגה בכיתה מזכה בבונוס של 3 נקודות).

- **עבודת סיום :** על העבודה להתייחס לנושא השיעור (יש לקבל אישור לנושא מהמרצה בסוף השנה) – 90% מהציון.

ביבליוגרפיה

הטקסטים בהם נדון

אפלטון, "המשתה", בתוך : כתבי אפלטון כרך ב' (תרגום י. ליבס), שוקן אפלטון, "פיד罗斯", בתוך : כתבי אפלטון כרך ג' (תרגום י. ליבס), שוקן גטה, וילhelm מייסטר : **שנת החניכיות** (תרגום י. כפק), הקיבוץ המאוחד 1979 מיל, ג'. ס., **על החירות**, מאגנס 2002 ניטה, פ., **"שופנהאור כמחנן"**, בתוך : מסות על חיינוך לתרבות, מאגנס 1999 רוסו, ז'. **הויזיימס**, כרמל 2000 רוסו, ז'. **ה真實 של מטייל בודד** (תרגום א. ערקי), כרמל 1992 רוסו, ז'. **"מסה על האמנויות והמדעים"**, בתוך : **מאמרם**, מאגנס 1993 רוסו, ז'. **"על המקור והיסודות של אי השווון בין בני האדם"**, בתוך : **מאמרם**, מאגנס 1993 רילקה, ר., **מכתבים אל משורר צער**, מחברות לספרות 1944 ברלין, י., **שורשי הרומנטיקה**, עם עובד 2001

טקסטים נוספים

אוגוסטינוס, **ויזיימס**, ידיעות אחרונות 2001
בן-שחר, ט., **באושר ובאושר : כיצד לחיות חיי סיוף ושמחה, פסיכולוגיה חיובית בחיה היומיום**, מטר 2008
דקרט, **רגשות הנפש**, רסלינג 2007
חובס, ת., **לויtan, או, החומר, הצורה והכוח של מדינה כנסייתית ומדינהית**, שלם 2009
ולטר, קאנדי, **צ'ריוקובר 1993**
יום, **מסכת טבע האדם**, מאגנס 1954
סקינר, ב. פ., **מעבר לחירות ולכבוד**, **צ'ריוקובר 1977** 1978
פלוטיאנוס, **אנאדיות** (תרגום נ. שפיגל), מוסד ביאליק 1980
פסקל, **הגנים**, מאגנס, 1980
רוגירס, ק., **חופש ללמידה, ספרייה פועלים 1977**